



**A 1588/näring**

Tekijä(t):  
Elinkeinovaliokunta

Dnro 13-00072-6

## **Valiokuntaehdotus yhteistyöstä rakennussektorin standardoinnissa ja sääntelyssä**

### **1. Valiokunnan ehdotus**

Elinkeinovaliokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suositaa Pohjoismaiden hallituksille,

*että* ne asettavat puheenjohtajamaan alaisen työryhmän kordinoimaan pohjoismaisia rakennusalan ammattiryhmiä ensisijaisena tavoitteena laatia uusia yhteisiä standardeja, jotka mahdollisesti voisivat toimia mallina EU:n tuleville rakennusalan standardeille, ja toissijaisena tavoitteena kansallisten tai alakohtaisesti säänneltyjen rakennusnormien, määräysten ja käytäntöjen pohjoismainen standardointi. Ammattiryhmissä tulee olla edustettuina alasta vastaavat viranomaiset, standardointijärjestöt, asianomaiset koulutus tahot, toimialan muut toimijat ja asiaomaisten teollisuudenalojen edustajat.

*että* ne järjestävät vuosittain rakennusalan toimijoille konferenssin tarkoituksena perehtyä merkittäviin pohjoismaisiin rakennusalan kysymyksiin ja ajan myötä edesauttaa yhteensopivien pohjoismaisten rakennusmarkkinoiden luomista.

### **2. Taustaa**

Rakennussektorin sääntelyn erot Pohjoismaiden välillä ovat nykyisellään rajaeste, joka heikentää kilpailua ja rajoittaa rakennusalan mittakaavaetuja. Tilanne aiheuttaa Pohjoismaiden loppukäyttäjille kalliimpia rakennuskustannuksia ja heikentää samalla pohjoismaisen rakennusalan kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla sekä vaikutusmahdollisuuksia eurooppalaisiin standardeihin.

Jo yksin Ruotsissa maiden rakennussektoreiden eroista johtuvien uudisrakentamisen vuotuisten lisäkustannusten on arvioitu olevan 40–60 miljoo-

naa euroa. *Nordic Innovationin* tilaaman analyysin mukaan lisäkustannusten arvioidaan olevat yhtä suuret muissakin Pohjoismaissa asuntoa kohden laskettuna.

Pohjoismaiden neuvosto

**A 1588/näring**

Tekijä(t):  
Elinkeinovaliokunta

Dnro 13-00072-6

Ehdotetun työryhmän tulisi ensisijaisesti keskittyä mahdollisuuksiin rakennussektorin sääntelyn yhtenäistämiseksi Pohjoismaiden kesken välttämättä samalla uusien rajaesteiden syntymistä. Tällä hetkellä Pohjoismaat ottavat jatkuvasti käyttöön toisistaan poikkeavia kansallisia sääntöjä Euroopan laajuisten yhtenäisten rakennusstandardien täytäntöönpanosta huolimatta.

Työryhmä voisi myös tehdä aloitteita pohjoismaisten standardien kehittämisestä edelleen eurooppalaisiksi standardeiksi, mikä vahvistaisi Pohjoismaiden mahdollisuuksia vaikuttaa rakennussektorin standardeihin koko Euroopassa.

Pohjoismaiden neuvosto

**A 1588/näring**

Tekijä(t):  
Elinkeinovaliokunta

Dnro 13-00072-6

Kesäkuun alussa esiteltiin Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaan Ruotsin tilaama raportti, joka koskee rakennusalan erilaisia standardeja. Raportissa on tarkasteltu seuraavien osa-alueiden standardeja: kosteus, huonekorkeus, kaiteet, ovet, ikkunat, esteettömyys, melu ja paloturvallisuus. Raportissa on pyritty selvittämään rakennussäännösten yhtenäistämisen mahdollisuuksia ja riskejä näillä aloilla sekä muutoksia, joita yhtenäistämisen myötä pitäisi tehdä lainsäädäntö-, asetus- ja päätösta-solla, mukaan lukien yleiset ohjeet kussakin maassa. Raportissa todetaan, että ei oikeastaan ole kansallisesti perusteltavia syitä olla yhdenmukais-tamatta sääntöjä, mutta että kaikkien nykyisten sääntöjen ja käytäntöjen muuttamisesta voi aiheutua kustannuksia, jotka saattavat olla suuremmat kuin muutoksista rakennusosalalle koituva hyöty. Siksi ollaan sitä mieltä, että parhaimmat ja suurimmat edellytykset pohjoismaisille standardeille on niillä aloilla, joilla ei vielä ole kansallisia standardeja tai käytäntöjä. Näillä aloilla yhteisellä näkemyksellä voi olla lisäarvoa, ja pitkällä aikavälillä ne voivat johtaa jopa siihen, että pohjoismaisesta standardista tulee myös eurooppalainen. Tämän saavuttamiseksi ehdotetaan pohjoismaisten asian-tuntijakokousten käynnistämistä.

Vaikka alan toimijoiden välillä on jonkin verran kilpailua Pohjoismaissa, myös niille olisi etua standardien määrän vähenemisestä jatkossa, etenkin jos siihen liittyisi se hyöty, että Pohjoismaat voisivat toimia esimerkkinä tuleville eurooppalaisille standardeille. Sen vuoksi on tärkeää, että alan toimijat tapaavat säännöllisesti ja että luodaan foorumi, jonka puitteissa voidaan käynnistää ja edistää Pohjoismaiden välistä vuorovaikutusta. Tärkeää on myös, että rakennusalan pohjoismaisista kokouksista ei tule liian yleisiä ja täsmentämättömiä, vaan että luodaan yhteistyömuotoja, jotka antavat teknikoille mahdollisuuden keskustella ja kehittää pohjoismaisia standardeja sekä parantaa Pohjoismaiden asemaa EU:ssa.

Toimivan kokonaisuuden aikaan saamiseksi voidaan ajatella mallia, jossa pohjoismainen puheenjohtajamaa johtaa työryhmää, joka järjestää vuosittain alan toimijoille eri aiheita käsittelevän pohjoismaisen konferenssin. Konferenssiin ja työryhmään kytkeytyisi joukko ammattiryhmiä, jotka tarkastelisivat erityisesti oman alansa standardien eroja ja parannusmahdollisuuksia, ja jotka vuosittain tekisivät parannusehdotuksia työryhmälle, joka puolestaan veisi poliittisia muutoksia edellyttäviä ehdotuksia eteen-päin poliitikoille.

*Rakentamismääräysten ja standardien yhtenäistäminen*

Työryhmä määrittelee ja koordinoi jatkuvasti konkreettisia mahdollisuuksia rajaesteiden poistamiseksi rakentamismääräyksiä ja standardeja yhtenäistämällä ja koordinoi Pohjoismaiden välistä yhteistyötä näiden mahdollisuuksien toteuttamisessa. Pääpaino on seuraavilla osa-alueilla:

1. *Rakentamismääräykset:* Pohjoismaiden rakentamismääräysten välillä on eroja, joille ei ole järkeviä perusteluja. Hyvä esimerkki on portaiden standardikorkeus, joka vaihtelee jopa 10 millimetriä Pohjoismaiden välillä. Ero ei perustu ilmasto-oloihin tai muihin objektiivisiin syihin, vaan maiden eri käytäntöihin. Lisäksi on eroja vaatimuksissa rakenteiden turvallisuuden, kuormituksen ja lujuuden laskemisesta sekä Pohjoismaissa että muun EU:n välillä. Tällä hetkellä ei ole pohjoismaista järjestelmää, joka takaisi näiden kansallisten laskuperusteiden objektiivisuuden.
2. *Puitestandardien parempi käyttö:* Pohjoismaiden rakentamismääräykset eivät aina ota lähtökohdaksi samoja puitestandardeja esimerkiksi kestävästä rakentamisesta sertifioinnissa tai rakennusten sisäilmaston ja energiatehokkuuden luokittelussa. Tästä johtuen alan toimijat laativat erilaisia soveltamisasiakirjoja eri maissa, koska rakennuksia arvioidaan eri perusteiden avulla.
3. *Eurokoodien kansalliset liitteet:* Tällä hetkellä syntyy jatkuvasti uusia eroja Pohjoismaiden välille kantavien rakenteiden mittavaatimuksissa, vaikka maiden ilmasto-olosuhteet ja rakennusperinteet eivät ole kovin erilaisia. Tämä johtuu siitä, että Pohjoismaiden välillä ei koordinoita kansallisia liitteitä Eurokoodeihin eli kantavien rakenteiden suunnittelua koskeviin eurooppalaisiin standardeihin.
4. *Rakennustuotteiden vaatimukset:* CE-merkintä on valmistajan vakuutus tuotteen ominaisuuksista eurooppalaisten standardien mukaan. Nykyisellään eri Pohjoismaiden konkreettisille rakennustuotteille asettamissa vaatimuksissa on kuitenkin usein pieniä eroja.

#### *Parempi pohjoismainen vaikutus eurooppalaisiin rakennusstandardeihin*

Pohjoismaat saisivat kilpailuetua, jos ne toimisivat Euroopassa johtavina standardien kehittäjinä, etenkin jos pohjoismaisista standardeista myöhemmin kehittyvät eurooppalaisia standardeja. Tälle on edellytykset, jos standardit edustavat kehityksen huippua ja jos ne ovat jo käytössä useammassa maassa (tämä vaatimus täyttyy automaattisesti yhteispohjoismaisten standardien osalta).

Parhaat mahdollisuudet kehittää huippustandardeja saavutetaan, jos Pohjoismaat yhdistävät osaamistaan. Lisäksi yhtenäisemmällä pohjoismaisilla markkinoilla on kokonaisuutena enemmän markkinavoimaa kuin viisillä pienillä markkinoilla. Joka tapauksessa Pohjoismaiden painoarvo ja vaikutusmahdollisuudet kasvavat kansainvälisillä markkinoilla, Eurooppa mukaan lukien.

Etenkin kestävästä rakentamisesta alalla, jolla Pohjoismailla vielä on vahva asema kansainvälisesti, Pohjoismailla on juuri nyt mahdollisuus hyödyntää tietoaan ja vaikuttaa eurooppalaisiin standardeihin. Näillä standardeilla on suuri merkitys sekä pohjoismaisten EU-jäsenmaiden onnistumiselle EU:n 2020-tavoitteen saavuttamiseksi energiatehokkuuden osalta että kaikkien Pohjoismaiden rakennussektorien vientimahdollisuuksille, sillä kestävästä rakentamisesta markkinoiden odotetaan kasvavan tulevina vuosina Pohjoismaissa, EU:ssa ja maailmanlaajuisesti.

### **3. Lausunnot**

Valiokuntaehdotusta on työstetty yhteistyössä pohjoismaisten standardointijärjestöjen kanssa Tanskan standardiliiton kautta, joka on käynyt vuoropuhelua alan muiden pohjoismaisten toimijoiden kanssa.

Pohjoismaiden neuvosto

#### **A 1588/näring**

Tekijä(t):  
Elinkeinovaliokunta

Dnro 13-00072-6

Pohjoismaiden neuvosto

#### **A 1588/näring**

Tekijä(t):  
Elinkeinovaliokunta

Dnro 13-00072-6

#### 4. Päätelmät

Edellä esitetyn perusteella elinkeinovaliokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

*että* ne asettavat puheenjohtajamaan alaisen työryhmän kordinoimaan pohjoismaisia rakennusalan ammattiryhmiä ensisijaisena tavoitteena laatia uusia yhteisiä standardeja, jotka mahdollisesti voisivat toimia mallina EU:n tuleville rakennusalan standardeille, ja toissijaisena tavoitteena kansallisten tai alakohtaisesti säänneltyjen rakennusnormien, määräysten ja käytäntöjen pohjoismainen standardointi. Ammattiryhmissä tulee olla edustettuina alasta vastaavat viranomaiset, standardointijärjestöt, asianomaiset koulutus- tahot, toimialan muut toimijat ja asiaomaisten teollisuudenalojen edustajat.

*että* ne järjestävät vuosittain rakennusalan toimijoille konferenssin tarkoituksena perehtyä merkittäviin pohjoismaisiin rakennusalan kysymyksiin ja ajan myötä edesauttaa yhteensopivien pohjoismaisten rakennusmarkkinoiden luomista.

Getassa Ahvenanmaalla 26. kesäkuuta 2013

*Alf Egil Holmelid (SV)*

*Arto Pirttilahti (kesk.)*

*Billy Gustafsson (s)*

*Cecilie Tenfjord-Toftby (m),*

*puheenjohtaja*

*Eero Suutari (kok.)*

*Maria Tolppanen (ps.)*

*Steingrímur J. Sigfússon (VG)*

*Tone Merete Sønsterud (A)*

*Torfinn Opheim (A)*

*Torgeir Trældal (FrP)*

*Wille Valve (MÅ)*

Pohjoismaiden neuvosto

#### **A 1588/näring**

Tekijä(t):

Elinkeinovaliokunta

Dnro 13-00072-6

Pohjoismaiden neuvosto

#### **A 1588/näring**

Tekijä(t):

Elinkeinovaliokunta

Dnro 13-00072-6